

Zaterdag Zondag Maandag
Dinsdag Donderdag Vrijdag
Zaterdag Zondag Maandag
Dinsdag Donderdag Vrijdag
Zaterdag Zondag Maandag
Dinsdag Donderdag Vrijdag
Zaterdag Zondag Maandag
Dinsdag Donderdag Vrijdag

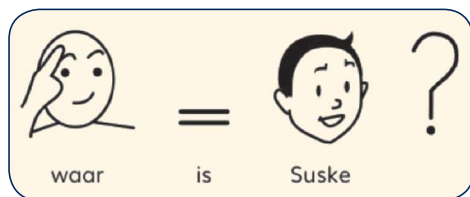
Lees-v-aardig

TRIJNTJE DE WIT-GOSKER

SUSKE EN WISKE OP PICTOPAD

OVER DE NOODZAAK VAN HET MAKEN EN VERSPREIDEN VAN ORTHOLEESBOEKJES BIJ BESTAANDE UITGAVEN

Onlangs was ik op Wilgenduin, een Type 2-school in Kalmthout, België. Een leerkracht en een logopedist maken daar samen picto leesboekjes voor de kinderen met het laagste leesniveau. Die boekjes wilden ze me laten zien. Ik keek mijn ogen uit. In de schoolbibliotheek stond een rek met vier vakken vol pictoleesboekjes op vier verschillende leesniveaus. Van puur picto tot een combinatie van picto's en letterwoorden van maximaal vier letters. Elk boekje geplastificeerd en ingeringd op A4-formaat.

Liesbeth Leysens, de logopedist, schrijft de tekst en Hanne van Exsel maakt de illustraties. Ik zag boekjes met zelfverzonnen pictoverhaaltjes*), boekjes over schoolprojecten en ook bewerkingen van bestaande boeken die als 'orthoboek' geschikt waren gemaakt voor de leerlingen die (nog) niet kunnen lezen.

Ik weet dat op meer scholen voor speciaal onderwijs dergelijke orthoboeken voor eigen gebruik worden gemaakt: Woeste Willem, Gonnie, Boer Boris, noem maar op. En elke school maakt de boekjes weer opnieuw met behulp van de pictoschrijver. Voor eigen gebruik mag je namelijk de originele afbeeldingen kopiëren en als picto of als illustratie toevoegen aan je pictoverhaal. Maar scholen delen hun producten niet met derden uit angst voor copyrightproblemen. Heel begrijpelijk.

Maar wat gaat er hiermee een energie verloren binnen het speciaal, passend en inclusief onderwijs. Jammer is dat. Zou dat niet anders kunnen? Had de minister van onderwijs een paar jaar geleden al niet eens geopperd dat het wenselijk is kennis en lesmateriaal binnen het onderwijs meer toegankelijk te maken voor iedereen en meer met elkaar te delen? Dat ging, als ik het me goed herinner, vooral over wetenschappelijke producties. Maar geldt dit niet ook voor het onderwijs aan de zwaksten uit onze samenleving?

Het meest onder de indruk was ik van een pictoboekje met als titel: 'Waar is Suske?', gemaakt door schoolcoördinator Nancy van Warmoeskerken. 'De kinderen zijn er dol op', vertelt leerkracht Liesbeth. Ze zijn supertrots dat zij nu met pictoschrift hetzelfde boekje kunnen lezen als andere kinderen en als hun broers en zusjes thuis. Ook al mogen ze het boek alleen op school lezen. We moeten oppassen.'

Ik vroeg: 'Wat zou Willy Vandersteen hier zelf van gevonden hebben?' Ze moesten lachen. Natuurlijk zou hij het geweldig hebben gevonden. Hij was immers van Kalmthout, wist ik dat niet? Nee, dat wist ik niet. Evenmin wist ik van het bestaan van het Suske en Wiske kindermuseum af, dat in Kalmthout staat.

Thuisgekomen googelde ik op het kindermuseum. Ik zag dat het dit voorjaar nog open is, maar dat het deze zomer een tijdje dicht zal gaan vanwege een grote renovatie. Er vlamde iets in mij op, een nieuw idee met stoute schoenen. Ik dacht: ik ga een brief schrijven en proberen een afspraak te maken met de mensen van het museum. Ik ga de makers van het boekje vragen met me mee te gaan. Samen gaan we het Suske en Wiske pictoboek laten zien en we vragen of het ook voor veel meer kinderen die nog niet kunnen lezen beschikbaar kan worden gesteld. Het zou een mooi openingsgeschenk kunnen zijn voor na de renovatie, fantaseerde ik er meteen maar bij. Ja, ik ben een dromer.

En als dit lukt en ik krijg meer lef, droomde ik verder, dan ga ik naar de uitgevers van Woeste Willem, Gonnies en Boer Boris. Ik? Nee, ik niet. Als ik dat zou doen, dan zou er geen tijd meer zijn om het Picto Semi Schrift verder uit te breiden. Ik moet dat dus aan anderen overlaten.

Binnenkort ga ik naar een school in Haarlem. Ook daar maken ze pictoboekjes die ze mij willen laten zien en zouden willen kunnen delen met anderen. In Kalmthout heb ik al veel geleerd op dit punt en in Haarlem zie ik vast weer nieuwe dingen. Er gebeurt zoveel moois in ons onderwijs!

Kriebelt het al? Wil je alvast weten wat belangrijk is voor het maken van goede pictoboekjes? Hier volgen de eerste adviezen: Maximaal zes pictoregels op een pagina met de tekst bovenaan en de illustratie eronder. Of: de tekst op de linkerpagina en de afbeelding op de rechterpagina, zoals bij de boeken van Nijntje. Dat vergemakkelijkt het begrijpend leesgedrag dat je wilt bevorderen, namelijk eerst lezen en daarna kijken of het plaatje klopt. Goed onderwijs zit vaak in kleine dingen.

En nu is het wachten op de uitgevers of op z'n minst iemand die deze column leest en denkt: die handschoen pak ik op! Iemand die wil gaan proberen de ortho leesboekjes die met het Picto Semi Schrift door leerkrachten worden gemaakt aan te bieden aan de bijbehorende uitgevers. Er moet immers een manier te vinden zijn waarop al dit moois voor alle kinderen met een leesbeperking beschikbaar komt? Het wiel hoeft dan niet telkens opnieuw te worden uitgevonden. Het uitgeven van ortho leesmateriaal voor kinderen met een leesbeperking mag anno 2018 toch geen probleem meer zijn?

* Eigen picto leesboekjes van scholen worden nu al gedeeld via de downloadpagina van www.lezenmoetjedoen.nl

Pictoleesboek 'Waar is Suske?' in de schoolbibliotheek van BSBO Wilgenduin in Kalmthout.

REACTIES? MAIL VIA CONTACT@PICTOSCHRIJVER.NL OF TRIJNTJE@LEZENMOETJEDOEN.NL